

Požiadavky na štátnu skúšku z predmetu

PEDAGOGICKÉ PORADENSTVO

(dvojiročný magisterský študijný program jednodborovej pedagogiky)

1. **Pedagogické poradenstvo.** Charakteristika poradenstva a poradenskej činnosti. Vysvetlenie pojmov radenie, poradcovstvo, poradca, poradenstvo. Formy a oblasti poradenstva. Zameranie a ciele súčasného poradenstva.
2. **Historický prierez vývinom poradenstva a poradenských koncepcií.** Poradenské smery a školy so zakladateľským významom pre rozvoj poradenstva. Poradenstvo ako orientácia (guidance) pri voľbe povolania, diagnostický a psychometrický model, medicínska koncepcia, výchovné a edukatívno-formatívne koncepcie, koncepcie kariérového poradenstva, biodromálna výchovná a rozvíjajúca koncepcia poradenstva.
3. **Poradenský proces.** Podmienky poradenského procesu. Požiadavky na poradňu a jej zariadenie. Požiadavky na poradenský team. Klienti poradenského procesu. Rizikovní klienti.
4. **Osobnosť a rola poradcu.** Odborná kvalifikácia poradcu. Poradenské štýly. Etické zásady práce poradcu. Supervízia v poradenstve. Syndróm vyhorenia u poradcov. Psychohygiena poradcu.
5. **Komunikácia v poradenskom procese.** Atmosféra poradenského procesu. Fázy poradenského procesu. Telefonická konzultácia. Písomná konzultácia a poradenstvo v časopisoch a na internete. Osobná konzultácia. Základné princípy a spôsob komunikácie s klientom. Kladenie otázok v poradenstve. Chyby v poradenskej komunikácii.
6. **Diagnostické metódy práce s klientom.** Pedagogická diagnostika. Fázy diagnostiky v poradenstve. Anamnestický rozhovor. Pozorovanie. Analýza materiálov. Štandardizovaná diagnostika. Sociometria.
7. **Diagnostické techniky v oblasti výchovného poradenstva.** Diagnostika školskej zrelosti. Diagnostikovanie problémov s učením a správaním. Diagnostika špecifických porúch učenia. Diagnostika hyperkinetickej poruchy. Diagnostika školskej triedy. Diagnostika nadaných žiakov. Diagnostika v kariérovom poradenstve.
8. **Intervenčné metódy práce s klientom.** Poradenské intervencie a techniky zakotvené v jednotlivých poradenských smeroch. Intervenčné postupy nezávislé na poradenskom smere. Intervencie podľa času trvania, intenzity, počtu osôb, klientovho problému, miery direktívnosti, podľa jednotlivých fáz poradenského procesu.
9. **Individuálne konzultačné metódy.** Informačná konzultácia, distribúcia, klarifikácia, ventilácia, povzbudenie, interpretácia, aplikácia tréningu aplikácia relaxačných techník, modelovanie, hranie rolí, konfrontácia, reflexia.

10. **Skupinové intervencie.** Metódy skupinového poradenstva. Metódy poradenskej činnosti v školskom a vzdelávacom poradenstve. Využitie terapií v poradenskej práci (ergoterapia, dramaterapia, arteterapia a i).
11. **Rodinné poradenstvo.** Metódy párového a rodinného poradenstva. Ciele a metódy rodinnej terapie. Psychodynamický prístup. Behaviorálny prístup. Experienciálno-komunikačný prístup. Štruktúrny prístup v rodinnej terapii. Systemická rodinná terapia. – Spolupráca výchovných poradcov s rodičmi (individuálne a skupinové poradenstvo).
12. **Výchovné, vzdelávacie a preventívne programy v školstve.** Priestor na aplikáciu rozvíjajúcich a poradenských programov. Výkonovo-motivačné programy. Preventívne programy a projekty zamerané na prevenciu sociálnopatologických javov u mládeži na základných a stredných školách.
13. **Systém školského a výchovného poradenstva na Slovensku.** Vznik a vývoj výchovného a psychologického poradenstva. Špeciálne výchovné zariadenia. Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie. Hlavná činnosť a zameranie centier pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie a centier špeciálnopedagogického poradenstva.
14. **Kooperácia poradenských pracovníkov v školách a v poradenských zariadeniach.** Náplň činnosti výchovného poradcu, sociálneho pedagóga, koordinátora prevencie, školského psychológa, špeciálneho pedagóga a liečebného pedagóga.
15. **Úlohy výchovného poradcu na základných a stredných školách.** Inštrumentárium výchovného poradcu. Základná dokumentácia výchovného poradcu. Výchovné poradenstvo v zahraničí (školský pedagóg v Poľsku, Slovinsku, Chorvátsku, USA, výchovný poradca v Čechách).

Literatúra

- ČÁP, D., KOUTNÁ, P., KREJČOVÁ, L., MERTIN, V., SLUŠNÁ, K., ŠTĚTOVSKÁ, I., FÉROVÁ, J.: Výchovné poradenství. Wolter Kluwer : Praha, 2009.
- DRAPELA, V. J., HRABAL, V. 1995. Vybrané poradenské směry. Praha : Karolinum, 1995.
- ĎURDIÁK, Ľ. – GATIAL, V.: Psychologické aspekty výchovného a kariérového poradenstva. Nitra: Pedagogická fakulta UKF v Nitre, 2006.
- GABURA, J. – PRUŽINSKÁ, J.: Poradenský proces. Praha, 1995.
- HARGAŠOVÁ, M. a kol.: Skupinové poradenství. Grada Publishing, Praha, 2009.
- SEJČOVÁ, Ľ.: Pedagogicko-psychologické poradenstvo a poradenský proces. - Bratislava : Vydavateľstvo UK, 2011.
- ŠEFRÁNKOVÁ, M.: Výchovný poradca. Iris : Bratislava, 2007.
- KLIMOVÁ, M. a kol.: Teória a prax výchovného poradenstva. Praha: SPN, 1987.
- LAZAROVÁ, B.: Základy pedagogicko-psychologického poradenství pro učitele. Brno: ÚPV FF Masarykovy univerzity v Brne, 2002.